

Szakedolgozat tartalmi kivonata

A család az irodalomban

József Attila anyaversei (Kései sirató, Mama), mint az anyahiány következtében kialakuló ambivalens érzések közvetítői

Belső konzulens: Dr. Kovács Zoltán

tanszékvezető, egyetemi docens

Készítette: Andrika Petra

JFLY3K

Levelező

Neveléstudományi Intézet

Anyanyelvi és Gyermek kultúra Tanszék

Kaposvár

2023.

A szakdolgozat József Attila anyaverseinek – Mama, Kései sirató – értelmezését, elemzését tartalmazza az anyahiány által kiváltott ambivalens érzések szempontjából. Ennek előzeteseként a női tradicionális szerepekről, ezek megváltozásáról értekezem, amelyek hangsúlyos szerepet játszanak a mindenkori gyermeknevelésben. Meghatározzák a gyermekvállalást, a gyermekre szánt időt, a nevelési modelleket, a családi funkciók betöltését. Bemutatom azokat a személyen kívüli tényezőket, amelyek szintén hatást gyakorolnak a női gondolkodásra a családalapítást illetően.

A gyermek megérkezésekor az anyának kapcsolatot kell kialakítani az újszülöttel. A korai anya-gyermek kötelék mély nyomokat hagy a gyermekben, s ez a későbbi életére, az élet számos területére hatással lesz. Anya és gyermek között kötődés alakul ki. A kötődés szerepét, annak hangsúlyos voltát számos kutató vizsgálta. Három személy – John Bowlby, Harry Frederick Harlow, Mary Ainsworth – kísérleteit, kutatásait, vizsgálatait mutatom be bővebben. John Bowlby nevéhez kapcsolódik a kötődéelmélet kidolgozása. Harry Harlow neve a szőranya-drótanya kísérlet által vált ismertté, az említett tesztet, illetve az ebből levont konzekvenciákat mutatom be. Mary Ainsworth hozta létre az Idegen Helyzet Tesztet. Az eljárás menete, tapasztalatai, illetve a kutató által megfogalmazott és csoportosított kötődési típusok prezentálása is megtalálható a dolgozatban. Ismertetem a kötődés későbbi hatásait a gyermek életére, bemutatva azokat a területeket a gyermek személyiségéből, melyeket hangsúlyosan befolyásol a kötődési kapcsolat, mint az önszabályozás, függőség, önbizalom, érzések, társas kapcsolatok. Szót ejtek Spitz vizsgálatairól, illetve a vizsgálatai által feltárt tényekről. Bemutatom a szeretetkapcsolat hiányának, a hospitalizmusnak, a rejtett érzelmi elhanyagolásnak a romboló hatásait. A dolgozatban írok a kötődési zavarok típusairól

Ismertetem József Attila életútjának fontosabb állomásait, költői pályáját, tanulmányait, szerelmeit, betegségét és halálát. Feltárom a szerző életében és műveiben is megjelenő apa-és anyaképet. Az anya személyéhez kapcsolódóan több mű említése által mutatom be a szerző által megjelenített mamát. József Attila két anyaverseinek az elemzését, értelmezését prezentálom, kezdve a hozzájuk kapcsolódó életrajzi adatok feltüntetésével, a cím üzenetének megfejtésével, illetve a művek mélyebb jelentéstartalmának a vizsgálatával.

A dolgozat végén egy összegző reflexióban írom le, azokat az általam levont következtetéseket, melyeket a munka során sikerült feltérképeznem, s amelyek kicsit közelebb vittek egy nagyszerű magyar költő – József Attila – műveiben megjelenő életérzés megértéséhez.